

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 26.

TIISTAINA, KESÄKUUN 25 PÄIVÄ.—TUESDAY, JUNE 25.

1918—Kahdeksas vuosikerta.

VERTA

Verta! Verta! Ihmisverta
Hyytynenä
Jäätynenä
Nään mä suuren lammikon,
Veljen verta veljenmiekka
Sydämmestä syönyt on.

Kauthu täyttää rinnan sopet,
Kuristaen
Kouristaen
Hengityksen salvaten.
Hermost turtuu, mieli murtuu,
Tuska täyttää sydämmen.

Tuska, tuska, tumma tuska
Äänetönä
Hengetönä
aina mieltä niinkuin yö.
Rintaa vihloo, silmät tummuu
Järjen riistää verityö.

Verta! Verta! Ihmisverta
Hyytynenä
Jäätynenä
Nään mä suuren lammikon,
Veljen verta veljenmiekka
Sydämmestä svönyt on.

Alfred Salmela —

Suomen sisällissodassa kaatuneita katsellessa.

Uusi lapsityölaki

tullaan piakkoin esittämään kongressille lapsityöläisten suojeluyhdistyksen taholta. Yhdistyksen jäsenet ja muut työväen etujen ajajat eivät lepää ennenkuin on saatu aikaan jotakin toimenpidettä, joka rajoittaa lapsityötä ja vihdoin lopettaa sen kokonaan. Kysymys on vain siitä, minkälainen laki tulisi saamaan oikeuslaitoksen hyväksymisen. Siinä onkin pulmallinen kysymys, sillä sikäli kun asia on maan ylimmän oikeuslaitoksen ratkaistavana, ei siellä läpää juuri minkäänlainen laki, joka edes vähänkään rajoittaa suurten kapitalistien riuostamattomuutta. Yhdistys suunnittelee lakia, jonka mukaan kaikille tuoteteille, joita lapset alle 14 ikävuoden valmistavat, asetetaan niin korkea vero, ettei siitä kannata kenenkään maksaa. Myöskin koetetaan saada eri valtioissa voimaan lapsityötä rajoittavia tai kokonaan estäviä lakeja.

Meidän vapaa tasavaltamme on todellakin kummallinen laitos, jossa kaikkien valtioiden lainlaattajakuntien, kongressin ja senaatin täytyy virua yhdeksänmiehisen ylioikeuden armoilla ja toimettona katsella päältä, kun ylioikeuden puheenjohtaja piirtää yhdellä kynänvedolla mitättömäksi heidän moniviikkoisten istuntojensa tulokset.

Voiko mikään olla suurempi irvikuva kansanvallasta, kun yhdeksänmiehinen yllhallitus, joka ratkasee lähes kaksisatamiljoonaisen kansan kohtalon joidenkin rikollisten, tunnottomien saalistajien eduksi? Voiko mikään synnyttää enemmän epätoivoa niissä ihmisyyden edestä

SOTA JA LESKET LAPSET JA SUKUPUOLIKYSYMYS

Suomennettuja otteita.

Ylläolevalla otsikolla kirjoittaa Helen MacDonald New York Callissa, käsitellen laajasti sitä kurjuutta, johon nykyinen sota saattaa miljoonia leskiä ja orpoja.

"Mitä meidän on tehtävä ja mikä on velvollisuutemme niitä lapsia kohtaan, joilta isät on riistetty uhrattavaksi sodan alttarille?"

Meidän on pidettävä huolta heistä, ruokittava ja vaetetettava heitä ja katsottava, että he saavat tavallisen koulusivistyksen. Ellemme sitä tee, olemme kurjasti pettäneet ne miehet, jotka ovat uhranneet henkensä maansa edestä.

Millä tavalla tulemme tekemään tämän, on kokonaan eri asia. Pidämmekö yhä edelleenkin yllä hyväntekeväisyysyhdistyksiä, joista sitten jakelemme niukkoja antimia noille turvansa menettäneille orporaukoille, kun olemme ensin saaneet kuulla heiltä saman surullisen tarinan säännöllisesti joka viikko, ehkäpä useamminkin? Ajatelkaa esimerkiksi äitiä, jonka tunteet ja toi-

taistelijoissa, jotka koettavat pelastaa maamme lapsukaiset ja nuorison hirvittävän vöytyön, pitkien työpäivien ja rasittavien teollisuusolojen runtelulta, kuin nähdä vuosikymmenien työnsä tulokset tuhoutuvan viiden miehen äänellä kuin tuhka tuuleen?

Jos mikä synnyttää vihaa ja uhmaa, niin juuri tuollainen ylimielinen ylivalan käyttö riistää eduksi. Tällainen on omiaan työläisissä synnyttämään epätoivoa ja haluttomuutta toimimaan mitään. Mutta samalla se paljastaa valekansavallan pois naamarin takaa ja kiihottaa työväestöä ylivoimaisiin pontistuksiin yhteiskunnallisten asioiden uudelleen järjestelyssä. Senaatin poistaminen onkin yksi sosialistien vaatimuksia. Silloin kun toivottomuus valtaa mielemme, niin ajatelkaamme meidän monimiljoonaisen työväenluokan voimaa. Meillä on se voima, jolla me pakotamme vahvemmankin mahdin luopumaan vallastaan, kun me vain käytämme tuota mahtia — yhteen liitettyä voimaamme. Venäjän työläiset käyttivät sitä.

Niin kauan kun ei järjestynyt työväestö ota jyrkästi osaa asioiden poliittiseen ratkaisuun omien edustajiensa kautta omaksi edukseen, niin kauan kun se on on hajanaisina, horjuvina ryhmänä valitsemissa muutamien edustajien takana, uskaltaa senaatti kumota kongressin ja lainlaattajakuntien työväen etuja turvaavat lakiehdotukset ja ylioikeus uskaltaa napsauttaa näppiään samoille asioille. Mutta jos meidän tietoinen, järjestynyt työväestö on luokkavoimallaan uhkaamassa näitä kansanvallan väärinkäyttäjiä, kun koko niiden väärinlaitosten olemassaolo on meidän

Lääkärien, ihmisystävien ja kansan tilan parantamiseksi työskentelevien henkilöiden toimesta on perustettu lukuisia yhdistyksiä tarkoituksella levittää tietoja sukupuoliasiosta vanhempien ja lasten keskuudessa, koska he ovat tulleet vakuute-

veet ovat pirstoutuneet, jonka sydän itkee verikyyneliä menetettyään poikansa, puolisonsa ja vielä paljon muutakin heidän lisäksi. Kuvitelkaa häntä kerjäämässä almuja, elääkseen ja elättääkseen mahdollisesti jääneitä pieniä lapsiaan, juuri samoilta kiskureilta, jotka ovat häneltä jo kaiken riistäneet ja tuolla verisellä uhrialttarilla raadelleet. Mitä silloin teemme heille? Vaadimmeko heidät työskentelemään tehtaiden komeroissa ja jättämään pienet, avuttomat lapsensa oman onnensa nojaan, kunnes, hekin ovat viimeiseen veripisaraan saakka kidutetut? — Ei! Niin ei meidän ole tehtävä, vaan meidän on pidettävä huolta heistä ja heidän lapsistaan oikealla tavalla. On vaadittava luovutettavaksi heille niin suuri eläke, että he voivat kasvattaa lapsensa oikealla tavalla ja myöskin, että he saavat sen rukoilematta ja aina yhä uudelleen uusimman koko surullista menneisyyden historiaansa jossain hyväntekeväisyyslaitoksen nurkassa.

Ajatelkaa äitiä, joka on täyttänyt velvollisuutensa yhteiskuntaa kohtaan, synnyttämällä uuden elämän maailmaan ja heti tämän jälkeen hänet pakotetaan jättämään lapsensa ja raatamaan jossain surman loukussa päivät päästään ansaitakseen siten niukan elantonsa.

Naiset, äidit ja kaikki tervejärkiset ihmiset tuomitsevat sellaisen menettelyn. Silloin kun yhteiskunta jaksaa pitää yllä nämä miljoonia mielevät ihmisteurasukset, täytyy sen myöskin kyetä huolehtimaan tulevan sukupolven kasvattuksesta ja hyvinvoinnista oikealla tavalla, taikka muutsa tapauksessa se on perikadon partaalla.

Nämä kysymykset koskevat juuri meitä naisia. Meidän hartioidemme lepää hämärä, epätoivoinen tulevaisuus ja suuret velvollisuudet jäävät meidän täytettäväksemme. Kysymys: jaksammeko me ne täyttää, pitäisi saada meidän selväksi jokaiselle. Jos saamme oikeutta osaksemme, niin voimme myöskin täyttää velvollisuutemme kunnollisesti. Ei armoa, vaan oikeutta, olkoon tunnustamme joka paikassa.

Kvln heittiö.

määrättävissämme, ovat asiat toisin. Silloin ei meidän oikeuksemme uskalleta polkea mieltä valtaisesti maahan. Järjestyneinä me voittamme, vaan hajanaisina kaardumme.

tuiksi siitä, että suurin osa sukupuolisista rikoksista ja paheista saa alkunsa juuri tietämättömyydestä, joka vielä tuohon kysymykseen nähden kansan keskuudessa vallitsee. Puuha on kylläkin kiitosta ansaitseva, mutta samoin kuin tuberkuloosiakin vastaan taistellessa, tehdään tässäkin erehdys, otaksamalla että yksinään tietämättömyys on noihin "synteihin" syynä. Me sosialistit näemme, että nykyiset taloudelliset olosuhteet, jotka kiinteinä ilmenevät nykyisen avio- ja eläkelaitteistamme ahtaissa, laillisissa muodoissa, ovat suuremmasta merkityksestä olevia tekijöitä ja että niissä on syy prostitutioiden, sukupuolitauteihin ja moniin suuriin kärsimyksiin sukupuolielämän alalla.

Kuitenkaan ei tätä kysymystä koskevien tietojen levittämistä ole pidettävä vähäarvoisena asiana, sillä siitä on meille apua useiden tämpäpäiväisten sekavien kysymyksiä ratkaisussa, samalla kun se saattaa meidät näkemään kuinka kipeään tarpeeseen on tuleva vallankumous.

Valmistaessamme tietä teollisuus-kansanvallalle, josta on seurauksena suurempi persoonallinen vapaus, on meidän itsemme valmistauduttava tulevaa suurta muutosta varten ja kykymme mukaan autettava lapsiamme, joiden on vielä elettävä nykyisen kieron järjestelmän alaisina.

Uusi sukupolvi on juuri nousemassa, ja meidän täytyy olla valmiit vastaamaan sen tekemisiin kysymyksiin elämän eri aloilta, eritoten juuri kysymyksiin tuosta tärkeästä, mielenkiintoisesta ja salaperäisestä sukupuolikysymyksestä. Opetuksen antaminen lapsille sukupuoliasioiden on nyt juuri päivänpolttavana kysymyksenä, joka antaa päänvaivaa tuhansille vanhemmille. Lapsia vastaan on jatkuvasti tehty syntiä, mikäli tulee kysymykseen heille opetuksen antaminen sukupuolisuhteita ja elämän alkuperää koskevissa kysymyksissä. Edesmenneinä aikoina, jolloin lapset kasvatettiin raikkaassa ja terveellisessä maaseutu-elämässä, kovemman kurin alaisina, eivät he olleet niin suuressa määrässä alttiita turmiollisille vaikutuksille kuin nykyään, nähdessään ja kuullessaan kaikkea kadulla, koulussa koulutovereiltaan ja elävienuvien teattereissa.

Jotkut vanhemmat kylläkin näkevät nuo lapsiaan ympäröivät vaarat, mutta eivät lainkaan tiedä keinoja, joiden avulla taistella niitä vastaan; toiset eivät näitä edes näekään, eivätkä liioin niin paljon välitä saada tietoja lapsiaan siveellisesti turmelevista seikoista, joita he itse eivät hoksaa.

(Jatkoa toisella sivulla)